

STRĂJERIE LA CONSTANȚA

Dr. Lavinia DUMITRAȘCU*

„Straja Țării” este organizația de copii și tineret, înființată de regele Carol II, prin Decretul-lege din 7 octombrie 1937¹, în contextul regimului de autoritate instaurat de acesta. Toți băieții între 7 și 18 ani și fetele între 7 și 21 de ani erau obligați să facă parte din organizația „Straja Țării”. Aceasta era organizată în cuiburi, pâlcuri, stoluri, cete, falange și marea falanga. Scopul era nu doar cel declarat - de formare a unității de gândire, simțire și acțiune a națiunii, regenerarea fizică a neamului prin educație sistematică -, ci reprezenta și un punct de sprijin al regimului, o modalitate de dezvoltare a cultului personalității², și unul dintre instrumentele de combatere a influenței crescânde pe care Garda de Fier o avea asupra tineretului român.

Straja Țării a continuat, cu un alt scop însă, mișcarea Cercetășiei, care fusese înființată în 1914 și, care, în 1938, se topește în mișcarea străjerească. Aparent, cele două formațiuni sunt identice ca forme de manifestare și ca scopuri declarate. Însă diferențele sunt destul de mari. Cercetășia era voluntară, scopul ei fiind educarea în spirit sportiv, în timp ce străjERIA era o organizație paramilitară, obligatorie, pusă în slujba politicii și propagandei, asemănătoare, din mai multe puncte de vedere, mișcării legionare.

Programul Străjii Țării cuprindea: educație fizică, educație tehnică (prim ajutor, cunoașterea plantelor medicinale, igiena individuală și colectivă, excursii, tabere, improvizări de adăposturi, topografie și orientare, șezători la foc de seară), educație națională (cultul monarhiei, cultul dinastiei, cultul patriei, cultul drapelului, cinstirea eroilor, cinstirea faptelor și figurilor mari din trecut, cultivarea tradițiilor și obiceiurilor strămoșești, cântece populare și patriotice, dansuri naționale, portul strămoșesc, arta populară și culegere de folclor), educație religioasă, morală și socială (rugăciuni și cântări, texte biblice, claca pentru binele obștesc, edilitate, înfrumusețarea satului), educație civică (supunerea,

* Cercetător științific III – Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.

¹ „Enciclopedia României”, vol. 1, p. 486.

² Aceasta se poate observa în Dan Smântănescu, *Cronica faptelor regale în discursurile M. Sale Regelui Carol II în 1937* – extras din „Almanahul Străjerilor”, 1938; Teofil Gh. Sidorovici, *Carol II – din culmea unui deceniu de glorioasă domnie*, f.ed. f.a.

respectul față de autorități, împlinire conștiințioasă a datoriilor).³ Sediul străjeriei pentru fete era la Predeal, iar pentru băieți, la Breaza.⁴

Comandantul suprem era Regele Carol II, „Marele Străjer”. Acestuia îi jurau credință străjerii.⁵

Conducătorii organizațiilor străjerești erau pregătiți în tabere speciale, în sensul apărării pasive, radiotelegrafie, formațiuni sanitare etc.⁶

Și în Constanța a fost înființată „Straja Țării”. De ce o legiune în orașul de la malul mării? Explicația o dă Titus Cergău: *„Între tineretul străjer și mare s-ar putea stabili o legătură de neînfrânt, sub aspect îndoit: spiritual și practic. Marea influențează [...], printr-o prefacere a sufletului acestora, printr-o întărirea în năzuință, prin crearea unei spiritualități temeinice deosebită de cealaltă spiritualitate, a omului din interiorul țării [...] Orizontul ei larg, întinderea limpede cu înfățișare de câmp albastru, [...] trezesc în sufletul omului din apropierea mării clipe de senină reculegere, îl fac să simtă sublimul. Dar marea îl deprinde să fie și întreprinzător. Deșteaptă în el dorința de a-i străbate necuprinsul, de a intra în legături cu ceilalți locuitori de pe țărmuri îndepărtate. [...]”*

Ca un corolar al acestor considerațiuni, privitoare la stabilirea unei legături temeinice și necesare între tânărul străjer și mare, cred foarte folositoare înființarea unui centru străjeresc de specializare în ale marinăriei, la Constanța.

Ar putea fi pusă în legătură cu instituția de salvare și sporturi «Salvamar» dela Mamaia. Știm că pe vremuri acolo cercetașii marinari erau inițiați în toate sporturile apelor, cu scopul ca să devină, mai târziu, marinari destoinici.

(...) Printr-o educație marinărească, străjerul poate căpăta însușiri de preț:

- 1. Devine încrezător în puterile lui. Se oțelește prin efort.*
- 2. Experiența îl apropie de iscusință..*
- 3. Se obișnuiește cu orizontul larg.*
- 4. Devine modest în mijlocul elementelor naturei.*
- 5. Își dă seama de imensitatea distanțelor și caută să le învingă.*

³ Teofil Sidorovici, C. Enescu-Bughea, *O credință și un avânt*, București, Institutul de Arte Grafice „Luceafărul” S.A., 1937.

⁴ <https://evenimentulistoric.ro/straja-tarii-organizatia-de-tineret-infiintata-de-carol-al-ii-lea-pentru-a-combate-influenta-garzii-de-fier-asupra-tineretului-din-tara.html>.

⁵ *Loc. cit.*

⁶ Ion Mamina, *Regalitatea în România – 1866-1947*, București, Editura Compania, 2004, p. 167.

6. *În cadrul moral, de asemenea: între cer și apă, copilul străjer devine sincer contemplator al naturei, operă a lui Dumnezeu, prețuind credința până la cele mai înalte simțiri. [...]*⁷

Legiunea de străjere din Constanța este condusă de profesoara Maria Dimitriu-Castano, care era și președinta filialei Constanța a Asociației pentru Drepturile Civile și Politice a Femeilor Române.⁸

Pentru pregătirea comandantelor de străjere, din 4 decembrie 1938, funcționează, pe lângă Legiunea de străjere Constanța, cursuri de inițiere. În acest scop, ziarul „Curentul” își informează cititorii că sunt prezente comandantele Ica Spornic și Viorica Lițica, de la București. Cursurile sunt conduse de Maria Dimitriu-Castano. În ultimele zile au ținut ședințe comandantele Virginica Șteflea, Michin (?) Pâslaru, Pantelimon, Felicia Eliade, Lia Popescu, preotul Grossu etc.⁹

Prima manifestare stejărească a Cohortei de străjere Constanța are loc pe 23 aprilie 1937, pe câmpul din apropierea Parcului viilor. După ridicarea Pavilionului Național, urmau să se desfășoare concursuri sportive, tehnice și artistice.¹⁰

În a doua jumătate a lunii aprilie a aceluiași an, străjerii constănțeni au fost gazdele delegației sokolilor¹¹ cehoslovaci, care urmaseră cursuri străjerești la Predeal și Sf. Gheorghe. După vizita făcută în capitală, delegația a plecat la Constanța, însoțiți fiind de doamna Miculescu de la Falanga Străjerilor.

Instructorii și instructoarele sokole au fost primiți de Maria Dimitriu-Castano, comandanta Legiunii Străjerelor din Constanța, și de locotenent Ghezso, comandantul Legiunii Străjerilor. Maria Dimitriu-Castano i-a întâmpinat în dublă calitate, deoarece primarul municipiului Constanța a însărcinat-o, în calitatea sa de consilier municipal, să facă o frumoasă primire oaspeților și să organizeze cazarea și activitățile acestora. Programul

⁷ Titus Cergău, *Străjeria și marea (Câteva sugestii)*, în „Gânduri dela mare”, II, nr. 9-10, noiembrie-decembrie 1938, pp. 14-15.

⁸ Despre Maria Dimitriu-Castano, vezi Lavinia Dumitrașcu, *Maria Dimitriu-Castano și mișcarea feministă interbelică*, în „Femei celebre ale României. Lucrările ediției IV-a”, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui, Editura Mega, 2023, pp. 143-162; Idem, *Din corespondența Mariei Dimitriu-Castano cu Elena Meissner (1931-1935)*, în „Femei celebre ale României”, ediția a V-a, Editura Mega, 2024, pp. 38-59.

⁹ *Concursuri străjerești din Constanța*, în „Curentul”, XI, nr. 3900, 9 decembrie 1938, p. 9.

¹⁰ „Dobrogea Jună”, XXXIII, nr. 78, 22 aprilie 1937, p. 1.

¹¹ Despre istoria acestei organizații, vezi C. Botezatu, *Sokolii.-Istoric.-Organizare*, în „De Strajă”, I, nr. 7-8, iulie-august 1938, pp. 43-44 și alte articole din același număr.

a cuprins: dejunul și masa de seară la Cercul Militar, excursii cu autobuzul la Mamaia, Eforie, Centrul CTC, Carmen Sylva etc.¹²

Străjerițele erau prezente la toate manifestațiile oficiale și mai puțin oficiale. De asemenea, participau la viața cetății. Poate și pentru că Maria Dimitriu-Castano, comandanta lor, avusese un rol deosebit în înființarea și, apoi, în viața școlii de industrie casnică, fiindu-i directoare. Aici are loc, pe 4 iunie 1937, o serbare străjerească, la care au fost prezenți: Vasile Bellu – prefectul județului, Scarlat Buhulescu – primar girant - și chestorul Poliției, Traian Antonescu.

După oficierea serviciului divin, s-a ridicat pavilionul pe notele muzicii militare interpretate de fanfara Regimentului 34 Infanterie. Maria Dimitriu-Castano a rostit un discurs și, apoi, elevele școlii au prezentat un program artistic, sub conducerea maestrei de gimnastică Angheliu.¹³

Serbările legate de familia regală erau marcate și la Constanța de străjeri, mai ales cele referitoare la „primul străjer al țării”, regele Carol II. Astfel, în 1937, în sala Teatrului „Ligii Culturale”, Legiunea de străjere condusă de Maria Dimitriu-Castano a organizat o serbare cu ocazia zilei de naștere a regelui, la care a participat corpul didactic primar și secundar. S-a cântat imnul regal, s-au recitat poezii închinare sărbătoritului și coruri. Maria Dimitriu-Castano a ținut o conferință dedicată regelui, ca prim străjer al țării. Apoi s-au deplasat la Catedrală pentru Te Deum și au defilat.¹⁴

Peste un an, pe 25 iulie, la Catedrala episcopală din Constanța, s-a oficiat un serviciu divin pentru odihna reginei, la care au participat și unitățile străjerești de sub comanda Mariei Dimitriu-Castano.¹⁵

Sărbătorile neamului românesc au fost marcate și de străjerițele din Constanța. Ziua de 1 Decembrie a fost marcată prin procesiunea străjerițelor la Cimitirul eroilor. Străjerițele de la școlile și liceele constănțene s-au adunat în parcul comunal și au plecat, sub comanda Mariei Dimitriu-Castano spre cimitirul Eroilor, au fost grupate într-un careu, unde s-a cântat o rugăciune și s-a păstrat un moment de reculegere. S-a dat, apoi, onorul, s-a rostit deviza străjerească, s-a cântat un marș străjeresc și s-au recitat poezii cu caracter național. Străjerițele au depus flori și lumânări pe mormintele eroilor căzuți pentru întregirea neamului.¹⁶

¹² *Vizita sokolilor cehoslovaci în Capitală*, în „Universul”, LIV, nr. 113, 24 aprilie 1937, p. 5; *Vizita delegaților sokolilor cehoslovaci*, în „Curentul”, X, nr. 3315, 24 aprilie 1937, p. 6; *Vizita sokolilor în Capitală*, în „Dimineața”, XXXIII, nr. 10899, 25 aprilie 1937, p. 6.

¹³ *Serbări străjerești*, în „Viitorul”, XXIX, nr. 8819, 5 iunie 1937.

¹⁴ *Serbare străjerească*, în „Viitorul”, XXIX, nr. 8935, 21 octombrie 1937.

¹⁵ *Servicii religioase pentru odihna sufletului Reginei*, în „România”, I, nr. 55, 27 iulie 1938, p. 6.

¹⁶ *1 decembrie în Țară. la Constanța*, în „Universul”, LIV, nr. 335, 5 decembrie 1937, p. 10.

Străjerițele au cultivat și obiceiurile românești. În 1937, în sala Cazinou-ului, cohorta de străjere de sub comanda profesoarei Maria Dimitriu-Castano a organizat o șezătoare dedicată datinilor în viața poporului român, despre care a ținut cuvântare comandanta cohorții. Aceasta a explicat importanța obiceiurilor strămoșești de Crăciun și de An Nou, care trebuie culese și cercetate. De asemenea, le-a recomandat străjerițelor „*să se întovărășească în fapte bune, să meargă la biserică în toate sărbătorile*”, să facă fapte bune de Crăciun, să se gândească la „*aproapele lui în suferință*”. În această idee, le-a cerut străjerițelor să se organizeze în echipe, care să meargă la închisoare, spitale, la căminul de bătrâni, prin cartierele sărace, pentru a împărți daruri de Crăciun. Maria Dimitriu-Castano a propus înființarea unei „*mari societăți de ajutor, a străjerelor din Constanța, care va lucra pe stoluri, centurii și cuiburi. Se vor aduna haine vechi, rufărie, încălțăminte, cari vor fi reparate sau transformate și apoi împărțite săracilor*”.¹⁷

Spectacolul a fost asigurat de Corul de străjere, elevele Școlii nr. 5 au recitat, au cântat colinde și au prezentat o piesă de teatru, cele ale Școlii nr. 8 au jucat dansuri populare și coruri, iar cele de la școlile 4 și 1 au prezentat mai multe scenete de Anul Nou. Străjerițele de la Liceul de fete, Liceul comercial de fete, Școala de gospodine și Liceul industrial de fete au executat jocuri naționale, Vicleenul, colinde, tablouri alegorice și recitări. Șezătoarea s-a terminat cu intonarea imnului regal.¹⁸

Tot pe linia operelor de binefacere care se practicau în perioada interbelică, în februarie 1938, stolul de străjerițe ale Școlii Normale de fete, sub comanda directoarei Blanche Ianculescu, a botezat copilul unei femei sărace din Constanța. Serviciul religios a fost oficiat de preotul econom prof. Georgescu, răspunsurile fiind date în cor de eleve, sub conducerea prof. Dimitriu-Vasilescu. Au luat, apoi, cuvântul directoarea școlii, Elena Duna, preotul Georgescu și Maria Dimitriu-Castano, în calitate de comandantă a legiunii de străjere. La sfârșitul ceremoniei, elevele i-au oferit mamei cadouri, pe care le-au cumpărat din economiile lor.¹⁹

Pe 14 februarie 1938, stăjerițele și străjerii constănțeni au avut oaspeți de la București: prof. dr. Șoimescu, generalul I. Manolescu, Nisa Cămrășescu, profesoarele Viorica Lițica, Xenia Nicolau, profesorul Atanase Poppa, maiorul Ioan Dimăncescu, Enescu Burghea, C. Iacomî, A.

¹⁷ *Sărbătoarea datinelor strămoșești*, în „Dobrogea Jună”, XXXIII, nr. 234-235, 21 decembrie 1937, p. 3.

¹⁸ *Serbarea datinelor strămoșești la Constanța*, în „Viitorul”, XXIX, nr. 8988, 22 decembrie 1937, p. 11.

¹⁹ *O frumoasă manifestație a străjerițelor din Constanța*, în „Viitorul”, XXX, nr. 9031, 16 februarie 1938, p. 2.

Goia, membrii în Comitetul Permanent al „Străjii Țării”. Oaspeții au fost întâmpinați în gară de: colonelul Spirea - prefectul județului, primarul girant Cioroianu, Traian Antonescu, chestor colonel Trestioreanu și de doamnele: Maria Dimitriu-Castano – comandanta legiunii de străjere, Blanche Ianculescu – directoarea Școlii Normale de fete, Virginia Sireteanu – directoarea Liceului comercial de fete, Șteflea – comandantă străjeră, comandanți și comandante de străjeri din județele Ialomița, Caliacra, Durostor și Constanța.

După trecerea în revistă a legiunii de străjeri și străjere, episcopul Tomisului, Gherontie, a oficiat serviciul divin la Catedrală. A urmat conferința la Liceul „Mircea cel Bătrân”, ținută de toți comandanții și comandatele străjere din cele patru județe dobrogene. Au vorbit: dr. Șoimescu – despre mistica străjeriei -, generalul I. Manolescu – despre cultul muncii -, Nisa Cămărășescu – despre rolul femeii mamă în pregătirea generațiilor viitoare, iar profesorul dr. inspector Atanase Poppa a prezentat străjeria ca *„o troiță, care se împarte în școală și biserică, neam și familie, credință și muncă, pentru Țară și Rege”*.

Corul de străjeri și străjere au cântat „Trei culori” și rugăciunea *Cu noi este Dumnezeu*, după care a avut loc un banchet la Restaurantul „Veneția”. După amiază, la teatrul Tranulis, s-a desfășurat o serbare strejărească, la care au participat episcopul Gherontie și constănțeni din toate clasele sociale. Au fost coruri, dansuri naționale, s-a recitat și s-a realizat tabloul vivanț *O zi de sărbătoare în tabără*.

Activitatea s-a încheiat la Liceul „Mircea cel Bătrân”, unde profesorul inspector Atanase Poppa a dat îndrumări cu privire la activitățile pe care comandanții urmează să le desfășoare la legiuni.

Semnatarul articolului din „Viitorul” a pus succesul pe seama Mariei Dimitriu-Castano și a doamnei Șteflea.²⁰

În aprilie 1938, Maria Dimitriu-Castano gira și Legiunea Ialomița la adunarea comandanților străjerilor și străjerițelor care s-au întâlnit la Constanța.²¹

Pe 13 mai 1938, a fost sărbătorit patronul străjeriei, Sfântul Gheorghe. De la gară, străjerele au plecat, în coloană, intonând cântece străjerești, lângă abatorul de export, unde s-a montat un catarg și alte accesorii. Ceremonialul a început cu ridicarea pavilionului.

²⁰ *O frumoasă demonstrație stăjerească la Constanța*, în „Viitorul”, XXX, nr. 9032, 17 februarie 1938, p. 3; *La Congresul comandanților străjeri din regiunea Constanța. „Straja Țării” a organizat o strălucită demonstrație*, în „Timpul”, nr. 284, 17 februarie 1938, p. 10.

²¹ *Comandanți și comandante de legiuni străjerești*, în „Curentul”, XI, nr. 3672, 22 aprilie 1938, p. 3.

Comandanta legiunii, Maria Dimitriu-Castano, le-a vorbit celor prezente despre străjerie, *„care urmărește fericirea poporului și a țării noastre...Cine înțelege adevărata ideologie a străjeriei, prin care se încearcă a se aduna toate forțele materiale, sufletești, intelectuale, pentru a le pune în serviciul țării, pentru a face din zidul de apărare al țării, mijloace de îmbogățire ale ei și mai ales înălțarea prestigiului ei în fața tuturor neamurilor, acela este într-adevăr cuminte și fericit de a se numi străjer, adică păzitor, făuritor al fericirii țării sale.”* Fiecare copil trebuie să se simtă mândru că este străjer.

„...De ce a fost ales patron al străjerilor, acest Sfânt? Pentru că el este simbolul curățeniei sufletești, simbolul biruinței binelui asupra răului, iar străjerul trebuie să-și amintească în fiecare clipă, că el trebuie să fie curat la suflet și să lupte neîncetat spre a învinge răul ce i se poate arăta mereu în cale.”

Concursul între „stoluri” a constat în execuția de noduri – au participat străjere de la Liceul economic, Școala de gospodărie și Gimnaziul Industrial Casnic -, de dansuri populare și „Rața”, realizate de eleve de la școlile primare 4,5,7,8. Juriul a fost format din comandanta Legiunii, V. Șteflea – comandantă cu specializarea educație fizică -, E. Bucățică – comandantă de stol -, d-ra Ștefănescu și d-na N. Ștefan – directoarea liceului de fete.

Seara, a fost coborât pavilion, în cadrul ceremonialului obișnuit. La focul de tabără, Maria Dimitriu-Castano le-a istorisit fetelor despre viața Sfântului Gheorghe, trăgând învățăminele. Apoi, s-a citit numele comandantelor străjere care au împlinit un an vechime, stabilindu-se și pentru străjere dreptul de a purta o nouă stea de vechime la un an de activitate.

Au participat și profesorii Ștefănescu – comandantul Legiunii de Străjeri - și Gh. Tomulescu – comandant străjer.

La ora 7, stolurile de străjere s-au întors în oraș, *„într-o ordine desăvârșită și într-un entuziasm de nedescris”*.²²

Foarte importante în activitatea străjerilor de la malul mării sunt taberele în care se adună tineri din țară și de peste hotare. Acestea le continuau pe cele cercetășești, mergând pe aceleași obiceiuri. Se organizau, în fiecare an, în diverse zone ale țării.

În 1937, a venit și rândul legiunii de la malul mării să le organizeze la Mamaia. Pentru pregătirea taberei, au sosit, de la București, Ela Catargi, directoarea propagandei Oficiului de Educație a Tineretului Român, și Ioan

²² M. Stănculescu Cezar, *O frumoasă manifestație străjerească la Constanța*, în „Viitorul”, XXX, nr. 9104, 15 mai 1938, p. 4.

Dimăncescu din direcția acestui oficiu. Între cei care au întâmpinat oaspeții se află și Maria Dimitriu-Castano, comandanta legiunii de străjere și Eduard Ghezzo, comandantul străjerilor locali.

S-a hotărât ca tabăra din vară a străjerilor și străjerițelor să se desfășoare între 10 iulie - 3 august 1937. Pe adresa Mariei Dimitriu-Castano erau deja înscriși 3500 de cercetași și străjeri români și străini - cehoslovaci, iugoslavi și polonezi. Împreună cu autoritățile, invitații de la București au ales locul de tabără din Mamaia și au vizitat stațiunea sportivă a Salvamarului. Pentru primirea cercetașilor străini s-au făcut pregătiri, curățindu-se din timp locul destinat taberei.²³ Condițiile de a participa la cele 25 de zile de tabără erau: taxa de înscriere -150 lei -, taxa de întreținere - 1000 lei, copiii mai mari de 12 ani trebuiau să fie perfect sănătoși, cu certificat medical. Din orașele din care erau trimise cel puțin 12 fete, comandanta însoțitoare avea întreținere gratuită. Biletele de tren aveau reducere de 75%.²⁴

Între 21 iulie - 5 august 1937, legiunile de străjere Constanța și Tulcea au organizat, pe plaja Mamaia, tabăra de străjere, la care au participat fete din toată țara, găzduind, în ultimele 8 zile, și 29 de poloneze cercetașe, conduse de comandanta Maria Smaglovska.

Parcă întreaga Constanța a sărit în ajutorul străjerelor organizatoare, începând cu primarul Constanței, Horia Grigorescu: umbrarele pentru bucătărie au fost realizate de Serviciul Salubrității primăriei; serviciul sanitar al taberei a fost asigurat de medicul primar M. Isăcescu, care a vizitat, aproape zilnic, străjerele, aplicându-le tratament preventiv de chininizare împotriva malariei, ceea ce explică lipsa problemelor de sănătate în rândul străjerelor. Gospodăria taberei s-a făcut cu ajutorul maestrelor de la școala din Anadalcchioi, Elena Tudoran, Julieta Stanciu și Elisa Ilie. Lor li s-a adăugat și dr. G. Podeanu-Nișcov, din Cohorta 3 albastru din București, care a dat consultații gratuite străjerelor și le-a ținut un curs interesant și bine documentat despre cura la mare. Mai mult decât atât, acesta a publicat discursul său, sub titlul *Tabăra la mare*, în revista „De strajă”.²⁵

Problema dificilă a fost asigurarea apei potabile. Soluția găsită a fost interesantă: săparea în mijlocul plajei a unei fântâni, a cărei apă era filtrată prin pătura de nisip. Procedându-se astfel, analizele apei au fost pozitive. Cu toate acestea, ca măsură de precauție, apa era fiartă și răcită la gheață înainte a a fi consumată.

²³ *O tabără de cercetași străini la Mamaia*, în „Universul”, 8 aprilie 1937, p. 3; *Tabăra străjerească din Mamaia*, în „Glasul Bucovinei”, XX, nr. 5102, 6 iulie 1937.

²⁴ *Tabără la Mamaia a străjerilor*, în „Curentul”, nr. 3390, 10 iulie 1937, p. 6; „Universul”, LIV, nr. 190, 13 iulie 1937, p. 6.

²⁵ G. Podeanu, *Tabăra la mare*, în „De Strajă”, I, nr. 7-8, iulie-august 1938, pp. 22-23.

Programul taberei a fost lejer și distractiv pentru străjere: două ore pe zi de program tehnic (noduri, focuri, semnalizări, prim ajutor, educație morală, semne de urmă etc.), predat de comandantele taberei, Dimitriu-Castano, Gabriela Pâslaru, Maria D. Popescu și Ecaterina Aref. Acest program a fost combinat cu o cură de mare conform prescripțiilor medicale, care cuprindea lecții de înot predate de comandanta Melania Vlăsceanu, educație fizică și sporturi sub pregătirea comandantei S. Angheliu, șezători și jocuri, în fiecare seară. Oaspetele au vizitat Mamaia, Constanța, Eforie, Carmen Sylva și Balcic.

În cele 25 zile de tabără, străjerele au luat în greutate între 3-6 kg fiecare.²⁶

Silviu Damian, publică, în numărul amintit al revistei „De strajă”, impresiile sale din tabăra de la Mamaia.²⁷ Referitor la străjerițe, acesta a apreciat curățenia, ordinea care domnea în tabără, amenajarea corturilor la care „o mână de gospodar a lucrat aici, se vede, cu pricepere și sânguință. Taberele sunt înzestrate cu apă și lumină electrică și au în fața lor o minunată porțiune de plajă, pe care spiritul gospodăresc al comandanților, face zilnic îmbunătățiri”. Mai mult, acesta a pătruns și în cortul comandantei taberei străjerițelor, unde „un colț este rezervat publicațiilor străjerești. O mână pricepută le-a aranjat cu gust, ca să atragă și ca să nu stea nefolosite.

Și străjerițele citesc revistele scrise pentru ele, reviste de învățătură și înobilare sufletească”, în timp ce străjerii „suferă de lipsa publicațiilor”.

Autorul laudă și programul sportiv, cel al șezătorilor, voia bună și camaraderia care-i însoțesc pe oaspeți pretutindeni, masa bună și farmacia care s-a dovedit a fi inutilă, grație grijii medicilor. Concluzia este clară: despre cele două tabere „se poate spune numai de bine”.

În 1939, între 11 iulie - 1 august, legiunea județului Constanța, sub conducerea Mariei Dimitriu Castano, organizează a treia tabără pentru străjeri de la mare.

Deschiderea urma să se deschidă serviciul religios și ceremonialul străjeresc, în prezența unor comandanți ai Străzii Țării.

Tabăra urma să fie instalată în corturi amenajate pe plajă, o parte dintre străjere urmând a locui în apartamentele Salvamar-ului. Programul cuprindea exerciții de canotaj, concursuri de înot, jocuri, cântece și excursii pe litoral. Instalațiile necesare sportului erau puse la dispoziție de Salvamar. Taxa de înscriere – 200 lei, întreținerea pe toată durata taberei – 1000 lei,

²⁶ Tabăra dela „Mamaia” organizată de legiune de străjere din Constanța, în „Universul”, LIV, nr. 229, 21 august 1937, p. 10.

²⁷ Silviu Damian, Tabăra de la Mamaia, în „De Strajă”, I, nr. 7-8, iulie-august 1938, pp. 26-27.

CFR-ul urmând să facă o reducere participantelor de 75%. Tinerele trebuie să aibă echipamentul străjeresc necesar, certificatul medical, fișa medicală de sănătate și consimțământul părinților.²⁸

În calitate de comandantă a legiunii de străjere de la malul mării, Maria Dimitriu-Castano participă la o serie de evenimente, între care, în 1938, la inaugurarea unui nou cămin cultural al Fundațiilor Regale în județul Constanța. Soțul ei, avocatul G.L. Dimitriu²⁹, președintele Curții de Apel, era și președintele regionalei Dobrogea a Fundațiilor Regale.³⁰

Peste un an, pe 8 iunie, Maria Dimitriu-Castano, „profesoară pensionară”, comandantă de legiune, a primit, „Meritul Cultural pentru străjerie”, cl. II.³¹ și „Meritul cultural” cl. II.³²

Activitatea străjerițelor constănțene a fost una bogată, vizibilă și apreciată în comunitatea constănțeană și în cea națională. Aceasta s-a datorat, în primul rând, Mariei Dimitriu-Castano, care avea o experiență organizatorică obținută în calitate sa de membră a Asociației pentru Emanciparea civilă și politică a Femeilor Române și președintă a filialei Constanța.



Străjerițe la Predeal - dansuri populare

²⁸ Legiunea de străjere organizează o tabără de vară la Mamaia, în „România”, II, nr. 308, 9 iulie 1939, p. 13.

²⁹ Despre acesta, vezi Lavinia Dumitrașcu, G. L. Dimitriu – magistrat al Constanței primei jumătăți a secolului XX, în „Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomatie”, IV, Editura Muzeului Marinei Române, 2016, pp. 242-248.

³⁰ Un nou cămin cultural al Fundațiilor Regale, în județul Constanța, în „România”, I, nr. 12, 13 iunie 1938, p. 4.

³¹ Pregătirile Străzii Țării pentru marile serbări dela 8 Iunie, în „Timpul”, nr. 753, 8 iunie 1939, p. 8; Tablou de personalități, comandante, comandanți, arcași, juni, străjerești străjeri, decorați pe ziua de 8 Iunie 1939, în „Universul”, LVI, nr. 155, 9 iunie 1939, p. 8.

³² „Monitorul oficial”, CVIII, nr. 76, 29 martie 1940, p. 1404.

GUARD AT CONSTANTA

- abstract -

Key Words: "Straja Țării", Maria Dimitriu-Castano, contests, camps, charity works.

The Constanta Legion of the organization "Straja Țării", led by professor Maria Dimitriu-Castano, had a rich activity. This article presents some of the manifestations of the guards: celebrations on different occasions, hosts of the guards from the country and abroad, charity works, participation and organization of guard camps.